

Ekwo

Ebvu-aphu

Aphu, byaru Jierúsalemu

1 ¹Lewarọ gẹ mkpukpu ono
dabyiru buru ochobu;
mbu mkpukpu ono,
nemadzu shi tsu
erupfu ono!

Lewarọ g'ọ byaru adu gẹ
nwanyi, ji iya anọedu;
mbu onye ono,
shi paa eka apaa
l'echilabo ohamoha
ono!

Onye ono, shi buru
eze-nwanyi l'iphe,
bu ali-eze l'ophu;
be byawa aburu ohu.

²Enyashi ophu be
oorakotaje eka akpo
pfula pfula.
Enya-mini, shi iya l'anya
soshihu tsoru iya asha.

Ndu yee ya dukota le
ree ta adudu me
onye ophu abyaje
bya adu ya obu.

Iphe, bu ndu yee ya eshi
onyà be dewaru
iya ye.

- Ephe byawa abukotaru
 ndu ohogu iya.
- 3 Ge Jiuda nochaa ru le
 mkpamehu;
 bya ejee
 ozi mkponwu ehu;
 be ephe lashiaru ohozo.
 Nta-a be o buwaa lechilabo
 ndu ohozo.
- O le o to dudu eka o humaru
 tuta unme.
- Ndu achi iya k'egude be
 gbaburu iya iphu
 l'eka o no l'aphu.
- 4 Uzo, e shi eje Zayonu be agu
 aphu;
 noo kele o to duedu onye
 eshijekwadu iya eje
 obo-iphe, a turu onu iya.
- Oguzo, e shije abahu iya
 l'ophu be
 dachishihuwaru nu.
- Ndu uke iya be atsugbawaa
 ude.
- Iphe, bu unwumboko
 iya tuko nodu l'aphu.
- Yebedua l'onwiya nodu
 l'oke iphe-ehuka.
- 5 Ndu ephe l'iya duru l'opfu gb
 buru ndu-ishi iya,
 teme iphe,
 nodu ejehuru phe.
- O buru ndu ohogu iya be ehu
 du guu;
 kele oo Chipfu be meru
 g'aphu dapfuta iya;
 kele iphe-eji,
 o meru pawaru
 igwerigwe.
- Unwegirima iya be
 lakotawaru ohozo.
- Mbü le ndu ohogu

- kputachawaru phẹ ẹ
ndzụ.
- 6 Ûbvù, nwada Zayọnu shi
dụkọta bẹ ọ tọ dūhedu.
Ndu-ishi mkpụkpu ono
dụkotawa g'ele,
ta ahụmaduru irwu-ẹswa,
ọo-ta.
- Ike bvụwaru phẹ l'ẹka
ẹphe agbalaru ndu
achi phẹ nu.
- 7 Ẹ mbọku ono,
mkpụkpu Jierúsalem
wataru eje iphe-ẹhuka ono;
mbu g'ọ wataru aghaphe
phuuri ono;
bẹ ọ nyataru ẹguru iphe,
o shi nweru teke k'ichee.
- O be teke ndu nkiya
dabarü l'ẹka ndu ọhogu;
ọphu ọ tọ duedu onye
yeru iya ẹka.
- Ndu ọhogu iya hụma iya;
bya ajaahaa ya ewenu;
kele ọ dakpọhuwaru.
- 8 Mkpụkpu Jierúsalem
meakwaru iphe-ẹji,
paru ẹka apaa;
shiwaa nno merwua
onwiya.
- Iphe, bu ndu shi akwabẹje
iya ùbvù nọdu akpọwa
iya ẹbo l'afu;
noo kele ẹphe hụmawaru
iya l'ẹka ọ gba ọto.
- Yẹbedua l'onwiya nọdu
atsụ ude;
bya eworu iphu ghachi
l'uzo ibe iya ọzo.
- 9 Emerwushi ono,
o merwushiru onwiya
ono bẹ rakụwaru l'iphe,

- ọ nma l'upfu.
 Ọ tọ rịduru ọriri rị-vu ẹgube
 iphe,
 a-dapfuta iya nụ
 l'ataphu.
 Ọo ya bụ; ọ daa darwua alị
 k'ọphu dụ biribiri;
 Ọphu ọ tọ dudu onye
 dya ya obu.
 Gube Chipfu; humanu ẹgube
 iphe-ehuka, mu eje;
 Ọhogu mu ono be
 lwu-kpewaru nụ!
 10 Ọhogu ono be chitakotawaru
 iphe, bụ ẹku,
 o nweru enweru.
 Ọ humaru ọha ono,
 bụ ndu ta amadu Chileke
 g'ephe wubaru l'ulo,
 dū nsọ iya;
 mbu ndu ono,
 gube Chileke dachiru
 abata le ndzuko ndu
 nkengu ono.
 11 Ndu nkiya g'ephe ha l'atsukota
 pfupfupfu leka ephe acho
 nri eriri.
 Ephe egudeje ẹku phe
 gbanweta nri;
 g'eeshi g'ephe dzukporu
 nu ndzu.
 "Gube Chipfu; lenaa enya
 nyata mu;
 kele a ta gubeduru
 mu iphe."
 12 ?Tọ dudu iphe, ọ bụ l'anya
 unube ndu aghata
 aghata?
 Unu chikakpodapho enya
 achika; maru
 ?o nweru iphe-ehuka,
 duseru g'ophu mu

- eje-a?
 Mbụ iphe-ẹhuka-a, e meru g'ọ
 dapfuta mu-a.
- Ọ bụru Chipfu bẹ meru
 g'iphe-ẹhuka ọbu
 dapfuta mu;
 mbụ lẹ mbọku ono oke
 ẹhu-eghu iya enwu
 phuruphuru ono.
- 13 Ọ shi l'ephekerephe tufu ọku;
 ọ bya atuko mu ọkpu
 kepyashiaha.
- Ọ wotaru ụgbu geberu mu ge
 mu ye ọkpa;
 bya enwuphu mu azu.
- Ọ mewaru ge mu bụru
 onye nkinyi;
 Mbọku-mbọku bẹ mu anọduje
 aave aveve.
- 14 Iphe-ẹji, mu meshiru bẹ
 o mewaru ọ bụru
 odogoro;
- Ọ gudewaa ẹka iya kekọo
 ya ekekọ.
- Ephe tükowa kwọtobe
 mu l'olu.
- Nnajiuphu bẹ mewaru ike
 bvụ mu;
 bya eworu mu ye l'eka
 ndu ka mu ọkpehu.
- 15 Nnajiuphu bẹ jikawaru ndu
 ike dụ l'ogu, bụ ndu ono,
 mu l'ephe shi nọdu ono.
- Ọ chikoberu ndu ojogu g'ephe
 bya etso mu ọgu;
 mbụ g'ephe gwee
 unwokoroby mu
 arakabya.
- Nnajiuphu bẹ zowaru nwada,
 yee nwoke akwajeduru
 ono bụ Jiuda tọlitoli;
 g'onye azoshi mẹe

- l'akpuru vayinu.
 16 Oo iphe ono meru g'o gude
 mu nɔdu ara ɛkwa;
 mbu ɛnya-mini nɔdu
 alwa mu ke putuputu
 l'ɛnya.
 Ophu o to dudu onye no mu
 ntse, l'a-du mu obu;
 mbu onye l'e-me
 g'obu guzeta mu.
 Unwegirima mu buwaa
 nkinyi;
 Noo kele ohogu ono be
 lwu-kpewaru nu.
 17 Mkpukpu Zayonu be
 chiliwaru aka g'a
 gbaaru iya mkpu;
 Oke o to dudu onye l'a-du
 iya obu.
 Chipfu tu-buwaru opfu
 ehɛ Jiékopu g'ekemu;
 mbu ge ndu bupheru
 iya mgburugburu
 bukotaru ohogu iya.
 Jierusalemu be buakwaa
 iphe,
 aaso nso l'echilabo phe.
 18 Chipfu be emekwa iphe,
 pfuru oto;
 Noo kele oo mbedua be
 kwefuru ike l'ekemu
 iya.
 Unwu-eliphe;
 unu ngabekpodapho
 nchi;
 Unu lekpodapho egube
 iphe ehuka, mu eje!
 Unwada mu waa
 unwokorobyia mu
 be a kpukotawaru
 le ndu.
 19 Mu rakuru ndu mu

- l'ẹphe dụ ẹ ree;
 Ẹphe woru mu dephua.
 Ndibe mu, bụ ndu-uke;
 mẹ ndu bụ ọgerenya
 bẹ bụkotawa
 mkpurupyata l'ime
 mkpụkpu ono;
 l'ẹka ẹphe achọ nri,
 ẹphe e-ri nọdu ndzụ.
 20 Gbẹ Chipfu; hụmanu aphụ,
 byaru mu nụ.
 Mu nọwaa l'oke iphe-ẹhuka.
 Obu mu bẹ te ebvueduru
 ebvuru; kẹle mu
 kwefunakawaru ike.
 L'ime mkpụkpu bẹ e gude
 ogu-echi egbushi
 nemadzụ.
 L'ulo bẹ bụephō mgbu-ọnwu
 bẹ nọ iya nụ.
 21 Ndiphe bẹ nụmawaru ude,
 mu atsụ.
 Ọle ọ tọ dudu onye l'a-dụ
 mu obu.
 Ndu ọhogu mu g'ẹphe ha
 bẹ nụmawaru k'aphụ,
 byaru mu nụ;
 Ẹphe nọdu ete ẹswa l'ọo ngu
 meru mu iya.
 Menaa gẹ mbọku ono,
 i pfuru opfu iya
 ono rwua;
 k'ophu ẹphe a-dụ gẹ mu dụ-a.
 22 G'ẹjo-ememe, ẹphe emegbabe
 rwuna l'atatiphu ngu;
 Menaa pẹ ẹgube,
 i meru mu l'opfu ẹ mu
 mesweru ono.
 Ude, mu atsụ bẹ panukawaru
 ẹka;
 meji nọdu atọfu
 mu atọfu.

Ikpe Chipfu

- 2 ¹ Lenu gę Nnajiuphu gude
 urwukpu,
 shi l'ęhu-ęghu iya
 sọ-kpute nwada Zayọnu.
 Ọdu-biribiri ndu Ízurelu
 ono, e shiwaa wolia
 o jerwuwa l'imigwe
 ono bę ọ kwadawaru
 l'ali.
 Mbọku ono, ęhu ęghu iya
 ęghu ono
 bę ọ tọ nyataduru ęka
 ọotu-kobeje ọkpa ono.
- 2 Nnajiuphu bę taswiberu
 obu tuko ęka Jiékọpu
 bu mee umerekete;
 ọphu ọ tọ phuduru
 iya obu-imemini.
 Ọo oke ęhu-ęghu iya bę o
 gude tsukpọshichaa
 ęka nwada Jiuda
 kpushichaaruu ike.
 Ọ kwatsuwaru ali-eze iya;
 mę ndu nọ l'aba-eze iya;
 shi nno meru ujikputeru
 tu phę.
- 3 O gude g'ęhu-ęghu iya enwu
 phuruphuru
 nashichaa Ízurelu ike,
 o nweru enweru g'ọ ha.
 O sephuru ękutara iya azu
 lę teke ono,
 ndu ọhogu phę
 abyarwutawa.
 O tsupyashiru Jiékọpu g'ọku,
 enwu enwunwu;
 mbu g'ọku, atukoje iphe,
 nọ iya mgburugburu
 tsukọta.
- 4 O setawaru apfu iya

g'onye ọhogu.

O gudewaa ẹkutara iya
seta iya ẹ jiji g'onye
ọhogu.

Iphe, bụ ndu ono,
dụ ùbvù l'anya bẹ ọ
tụkowa gbushia.

Ọ buru l'ulo-ẹkwa nwada
Zayonu bẹ ọ vọtaru
oke ẹhu-eghu iya
kpukposhi g'ọku.

⁵ Nnajiuphu bẹ dūwaa g'ọhogu.

O mewaru Ízurelu umerekete.
O mebyishikọtawaru ọlo
ibe-eze iya g'ọ ha;
bya emebyishikọtawa
ẹka a kpukotaru o
shihuchaa ike.

Nggumaphu; waa ẹkwa-aphụ
bẹ o mewaru ọ kabaa
shii l'ẹhu nwada Jiuda.

⁶ O gudewaa ẹhuka phokashia

ẹka o bu g'onye
phokashiru mgbabu;
bya emebyishiwa ẹka ono,
ẹphe edzukọbeje ono.

Chipfu bẹ mewaru ẹ
Zayonu zohachaa ọbo-iphe,
nwegbaarụ teke aboje iya;
mẹkwapho
eswe-atuta-unme iya.

O gudewaa g'ẹhu-eghu iya,
enwube phuruphuru
ọphu ọ tọ gụbeeduru
onye eze;
waa onye uke iphe.

⁷ Nnajiuphu bẹ jikawaru

ọru-ngweja iya.

Ọ pawaru ọlo iya, dụ nsọ haa.

O wowaru ibe eze,
dụkota lẹ Jiuda ye ndu
ọhogu l'ẹka.

- Ɛphe nọdu l'ime ụlo Chipfu
 tụa rwurwurwu g'ọ
 bụ mbọku, ọbo-iphe.
- 8 Chipfu bẹ pfulwaru iya hoo haa
 sụ l'oo-tsukpọshikota
 igbulọ, e gude kpụ-pheta
 nwada Zayonu
 mgburugburu.
- Ọ kpabuwaru iya oke.
 Ọphu o sephuduru ẹka azụ;
 haa ya emebyishi.
- O mewaru g'ẹka a kpụshiru
 ike;
 waa igbulọ raa ẹkwa
 aphụ.
- Ɛphe tuko g'ẹphe ha yifukọta.
- 9 Ọnu-oguzo iya bẹ
 mibachawaru emiba
 l'ime alị.
- Mgbo-ígwè iya bẹ ọ
 nyakwoshichawaru
 anyakwoshi bya eworu
 iya mebyishia.
- Onye eze iya; mę ndu-ishi iya
 bẹ lakotawaru ọhozo
 je eburu.
- Ọphu ọ duedu ekemu,
 nọ swiru phẹ nụ.
- Ọphu ndu mpfuchiru iya l'ophu
 aphujeedu ophulenyà,
 shi Chipfu l'ẹka.
- 10 Iphe, bụ ndu bụ ọgerenya
 nwada Zayonu bẹ
 gwodoshihuchawaru
 l'alị;
 tuko nọdugbaa kpoyoo.
- Ɛphe chitawaru uwe-aphụ
 yegbaa;
 bya ekpota urwuku
 kpube onwophẹ l'ishi;
 Ụnwumgboko Jierúsalemụ
 bẹ kpubewaru iphu l'alị.

- 11 Mu kwawaru ẹkwa;
     ẹnya dụchawaa mu
     ragaraga.
 Mu nọkwa l'oke iphe-ẹhuka;
     meji nọdu akufu
     mu akufu.
 Iphe, kparụ iya nụ bụ lẹ
     ndibe mu bẹ e meru
     ẹphe bụru mkpurupyata.
 Ụwegirima nshii;
     mẹ ndu e he l'ẹka bẹ
     mba tushiru l'oma
     gbororo mkpukpu.
- 12 O bụru gẹ mba atushiwa phe
     gẹ ndu e merwuru ẹhu
     l'oma gbororo mkpukpu
     ono;
     mbụ teke ndzụ phe eyifuwa
     eyifu l'utapfu ne phe;
     bẹ ẹphe tuko arakugbaa
     ne phe asuje: “?Denu nri,
     anyi e-ri? ?Denu mẹ,
     anyi a-ngu?”
- 13 ?Bụ gụnu bẹ mu e-pfuru ngu?
     ?Bụ gụnu bẹ mu a-turu ngu
     yeru gube nwada,
     yee nwoke teke akwaswee
     ono, bụ Jierúsalemụ?
     ?Bụ gụnu bẹ mu a-sụ
     l'ị dū g'ọo ya; k'ophu
     mu a-dụ ngu obu?
     Ọnyá, tukururu ngu ẹhu
     bẹ aba kẹ yoyoyo
     g'eze-enyimu;
     ?Bụ onye bẹ e-me g'i
     wekorohu?
- 14 Ophulenyá, ndu mpfuchiru
     ngu phuru ngu bẹ bụ ụka
     bẹ ẹphe dzuru ngu bya
     abukotaru iphe éswè.
 Ẹphe te kpuhaduru ẹjo-iphe,
     i meshiru goshi ngu;

- k'ophu e gege aha
 ngu akpu ɓe ndzu.
 Iphe, ephe phuru ngu
 l'ophulenyä be bu aka;
 Teme o buru iphe,
 dusweru ngu uzo.
- 15 Iphe, bu ndu aghata aghata
 be akuje aka kpua ngu.
 Ephe aphuje okpuroswa;
 pheeru nwada Jierusalemu
 ishi kpakakpaka su:
 “?Bu mkpukpu-a, e shi ekuje
 ‘nwoma-mma-a’ baa;
 mbu ‘ehu-utso unwu-eliphe
 l'ophu ono?’ ”
- 16 Ndu ohogu ngu l'ophu
 be sawaru onu galaba
 kwaberu ngu.
 Ephe aphugbaa okpuroswa;
 bya ata ikireze asuje:
 “Anyi lwewaru iya!
 Oo ntanu-a be anyi shi ele
 enya iya ono.
 Nta-a be anyi nowa ndzu;
 huma iya lenya.”
- 17 Chipfu be mewaru iphe,
 o tüberu ememe.
 O mewaru iphe ono,
 o pfuru ono,
 bu iphe ono,
 o tu-buhawaru teke du
 enya ono.
 O kwatsuwaru ngu;
 ophu o to phuduru
 ngu obu-imemini.
 O mewaru g'ohogu ngu
 turu okoo kpua ngu;
 bya emewaa g'okpehu
 kabaa adu ndu i du ashj.
- 18 Obu phe be arakugbawa
 Nnajiuphu;
 Gube igbulu, no-pheru nwada

Zayonu;
 g'anya-mini shi ngu l'anya
 sɔnaa gborogboro
 g'enyimu;
 eswe l'enyashi!

Ta adukwa teke ʒi-tuta unme;
 ɔphu ɔ dukwa teke ɛnya
 a-nwu-buhu ngu
 gbugbugbu.

19 Gbalihu chia mkpu ɛkwa
 l'enyashi;
 mbu le ɛgube teke ono,
 nche abali awataje ono!
 Gaha obu ngu wushiaru
 Nnajiuphu g'onye
 wushiru mini.

Chilia ɛka ngu imeli raku iya
 l'opfu ɛhu unwegirima
 ngu,
 bu ndu mba latugbaa
 l'ishi mkpukpu; kele ɛgu,
 eeme phe.

20 Gube Chipfu; lenaa ɛnya
 humadupho.

?Bu onye be i mejewaru
 ɛgube-a?

?Bu g'unwanyi taahaa anu
 unwegirima phe;
 mbu unwegirima,
 angukwadu phe era?

?Bu g'e gbushiaha ndu-uke;
 me ndu mpfuchiru
 l'ulo-nso ke Nnajiuphu?

21 Egirima me ɔgerenya be
 tukoru dabyigbaaru
 l'ali l'oma etsuzo.

Unwokoro me unwumboko
 mu phe be e gudewaa
 ogu-echi gbukota.

Oo mboku, ɛhu eghu
 ngu eghu be i
 gbushiru phe.

- I gbushiru phe;
 ọphu ị tị phuduru phe
 obu-imemini.
- 22 Ọo g'eekukọbeje k'ọbo-iphe-a;
 bụ g'i kukọberu
 ndzụ-agugu g'ẹphe swiphe
 mu mgburugburu.
- Lẹ mbọku ono, ẹhu egbu
 Chipfu egbu ono bẹ ọ
 tọ dudu onye nahuru nụ;
 ọphu ọ dudu onye
 phoduru nụ.
- Iphe, bụ ndu mu heru hefuta
 bẹ ndu ọhogu mu
 saru ọsampfu.

Iphe-ẹhuka ndu Ízurelụ erwu Jieremaya l'ẹhu

- 3** 1 Ọo mbẹdua bụ onye
 gudekpọo ẹnya mu hụma
 iphe-ẹhuka ono,
 Chileke gude oke ẹhu-eghu
 iya echi g'eechi
 mgboro ono.
- 2 Ọ chifuru mu; mee mu haa
 eje l'iphóró jeahaa ije
 l'ochii.
- 3 Ire-lanụ bụ l'o gudewaa
 ẹka iya awago mu
 mbọku-mbọku.
- 4 Anọehu mu; mẹ akpọ ẹhu
 mu bẹ o mewaru ọ nọdu
 ese ẹli.
 Ọkpụ, nọ mu l'ẹhu bẹ ọ
 kụ-jishiwaru akụ-jishi.
- 5 Ọ gude iphe, atso ilu
 waa iphe-ẹhuka kephee mu;
 mbụ gude iya gbaphee
 mu mgburugburu.
- 6 Ọ mewaru gẹ mu nọdu l'ochii;
 gẹ ndu nwuhuhawaru nụ
 teke dụ ẹnya.
- 7 Ọ kpụ-phetaru mu

- mgburugburu;
 k'ophu bü l'o to nwedu
 ẹka mu e-shi lufu alufu.
 Ọ nyabewaru mu ẹgbirigba,
 anyi-tsuta mu anyi-tsuta.
 8 Teke mu chiru mkpu nta
 chia imo;
 raa nta raa imo g'ọ
 gbaaru mu mkpu;
 Ọ tọ ngabedu nchi l'epfufu,
 mu epfu anụ iya.
 9 O gudewaa mkpuma,
 a gbakpọshiru
 agbakpọshi dochishia
 mu ụzo;
 bya emewaa g'ụzo mu
 dukota
 nggogogonggogogo.
 10 Ọo g'agụ akwagebeje-a
 bü g'ọ zẹ kwaberu mu;
 Mbü kwabẹ g'oduma,
 domiru onwiya edomi.
 11 O nwufuru mu l'ụzo,
 mu eshije;
 woru mu labushia
 nanụ nanụ;
 Bya agbado mu;
 mu dabyiru nkinyi mu.
 12 O setawaru apfụ iya;
 ọ buru mbedua be ọ
 tüberu g'ọ gbaa ya.
 13 O wotaru apfụ,
 shi l'ekpa apfụ iya;
 woru iya sūbaa mu obu.
 14 Mu būwaa onye ndibe
 mu anọduje atụ ụzu ọchi;
 Mbü onye aanọduje aguru
 ebvü eswe l'enyashi
 gude aja mu ewenu.
 15 Ọo iphe, atso ilu be o gude
 nū-jia mu ẹpho.
 Ọ buru age be o cheru mu

- jasü ọ tsüahaa mu atsütsu.
- 16 O gudewaa ejirija kujishia
mu eze;
bya azowaa mu ọlitoli
le ntü.
- 17 I nafüwaru mu nchi-adü-doo;
Mbü le mu zohawaru iphe,
bü iya bü ehü-guu.
- 18 Oo ya meru g'o gude mu
nodu epfu sü:
"Ike bvüakwaru mu;
Ophu iphe, mu ele enya
iya l'eka Chipfu
erwuekwaru mu pho eka."
- 19 Mu nyataru iphe-ehuka mu;
waa phururugbadaa,
mu aghaphe;
mbü iphe ono, atso ilu;
waa age ono.
- 20 Oobujeru teke mu nyataru
iya g'o ha; meji atofu mu.
- 21 Oobujeru mu -nyata iphe
lanu-a;
obu eguzeta mu.
- 22 L'oo n-yemobu Chipfu
ono meru g'o gude
ophu anyi atukodu
lakota l'iswi.
Noo kele obu-imemini
iya te nwedü eberu.
- 23 L'utsu g'utsu be n-yemobu
waa obu-imemini
Chipfu ono aduje ophüü
ophüü.
Apfushi ike ngu be paru
eka apaa.
- 24 Iphe, mu epfuje l'obu
mu bü l'oo Chipfu bü
okiphe, mu ketaru.
Oo ya meru g'o gude
mu je l'anodu kwaberu
iya.

- 25 Chipfu bẹ dukwaru
 ndu ono,
 nọ kwaberu iya nū lẹ ree;
 mbụ onye ono,
 anọduje ele ẹnya iya.
- 26 Iphe, dū ree bụ gẹ nemadzū
 nọdu nggujungguji
 kwabẹ;
 nọdu kwaberu Chipfu
 g'ọ dzọo ya.
- 27 Egube ivu-erwa ono bẹ
 ọ duje ree gẹ nemadzū
 vua ya lẹ teke ọ bụ okoroḅya.
- 28 G'onye ọbu nọdu
 nggujungguji vuru iya
 nkinyi iya;
 Noo keḅe ọo Chipfu boru
 iya ya.
- 29 G'onye ọbu phozekwa
 kpube iphu l'alị;
 keḅe o nweru g'ọo-du;
 l'e meeru iya iphe,
 oole ẹnya iya.
- 30 G'o dobe upfuru-nchị
 iya g'onye echi iya ẹka
 chita ike iya;
 Ọ haa g'e gude iphe-iphere
 nū-jia ya ẹpho.
- 31 Keḅe Nnajiuphu taa -jikadu
 nemadzū jasū l'ojejoje.
- 32 Ọ bụ eviya l'oomeje g'aphū
 tsọru nemadzū;
 ọle ọophujekwapho
 obu-imemini.
 Keḅe n-yemobu iya bẹ
 nyiberu anyibe.
- 33 Ọ tọo nọdujedu atso
 iya uto g'o mee
 g'iphe-ehuka waa aphū
 dapfuta unwu-eliphe.
- 34 G'e gude ọkpa zopyashia
 ndu ono,

- a tūru mkpọro lẹ
mgboko;
- 35 mbụ g'a nafụ nemadzu
iphe, rwuberu iya nū
l'atatiphu
Ọkalibe-kangokotaru-nū;
- 36 mbụ l'a -nafụ nemadzu
iswi-odu-mma, rwuberu
iya nū;
bẹ iphemiphe ono g'ọ ha
taa dukwa Nnajiuphu ree.
- 37 ?Bụ onye a-dụ ike pfua opfu;
mee ya g'o ree;
m'ọ -buru lẹ Nnajiuphu ta
atuduru ekemu g'o ree?
- 38 ?Tobudu
Ọkalibe-kangokotaru-nū
bẹ asuje g'iphe-ehuka
waa iphe,
dụ ree byapfuta
nemadzu?
- 39 ?Bụ gūnu meru g'o gude
nemadzu,
nọ ndzụ je anọduje
atsushi aphụ;
lẹ teke aahụ iya ahụhù
k'iphe-ẹji, o meru?
- 40 G'anyi nyochana ụzo anyi;
gbua ya igo;
Lwaphuta azụ lwapfuta
Chipfu.
- 41 G'anyi palinaa obu anyi
imeli;
Chị-liaru Chileke, nọ l'imigwe
ẹka imeli sụ;
- 42 Anyi meswewaru;
bya ekwefu ike;
ophu ị tị gueduru
anyi nvụ.
- 43 I kpuchiteru onwongu
ẹhu-eghu gude chia
anyi oso.

- I gbuwaru anyi; ọphu ì
tị phuduru anyi
obu-imemini.
- 44 I gudewaa urwukpu
kpuchia onwongu;
k'ọphu ọ tọ dudu epfufu,
anyi pfuru nụ ngu
e-rwuje ngu nchị.
- 45 I mewaru anyi bụru ndu
dụ ẹkpa-oyi;
bụru ikpọzu l'echilabọ
ndiphe.
- 46 Ndu ọhogu anyi l'ọphu
bẹ sawaru ọnu galaba
epfubyishi anyi.
- 47 Ndzụ-agụgu bẹ rwutawaru
anyi;
a gbabewaru anyi ọnyà.
Mkpurupyata yẹ ọla-l'iswi
dapfutawaa anyi.
- 48 Ẹnya-mini, asọe mu phọ
gborogboro l'ẹnya gẹ
mini nggele;
Kele ndibe mu bẹ e
meru umerekete.
- 49 Ẹnya-mini ta abyadụ
asoshi-buhu mu l'ẹnya;
mbụ l'ọonodujeepho
asọ mu mkpurumkpuru;
- 50 jasụ teke Chipfu a-gbẹ
l'imigwe lee ẹnya l'alì
huma mu.
- 51 Iphe, ẹnya mu ahuma
meru aphụ ji mu obu.
Ọ bụru k'unwada mkpukpu
mu ono bẹ kparụ iya nụ.
- 52 Ndu ọhogu mu anọduje
achị nta mu g'onye
achị nta ẹnu
l'ẹbe abụ l'o nweru iphe,
mu meru phe.
- 53 Ẹphe nwuru mu ye l'ime

- nsü g'ee-shi g'ephe
wota ndzü mu.
- Ephe nõdu atü mu mkpuma.
- 54 Mini rikputeru mu ishi;
mu rja le mu chihuwaru.
- 55 O buru l'ime wukirima
nsü ono be mu nõ
raku gube Chipfu.
- 56 I nımawaru arwõrwo,
mu rwõru ngu sũ:
Ba gbakwa mu nkũchi
l'araku ono,
mu rakuru ngu g'i
gbaaru mu mkpu ono.
- 57 I kpĩritaru mu ntse teke
mu rakuru ngu ono.
I sũ ge mu ba tsũshi ebvu.
- 58 Gube Nnajiuphu;
õ kwa ngu leru enya
l'opfu õhu mu;
bya agbafuta ndzü mu.
- 59 Gube Chipfu; i humawaru-a
ejo-iphe, e meru mu;
hanaaru mu enge!
- 60 I humawaru g'ephe
gwataberu mu ugwo
iphe, mu meru;
mekwapho ejo-idzu,
ephe achikotaru mu.
- 61 Gube Chipfu; i nımawaru-a
g'ephe epfubyishi mu;
mekwapho ejo-idzu,
ephe achikotaru mu.
- 62 Mbõku-mbõku be ndu ono,
etso mu opfu ono;
anõdujeepho agba mu
mgbamu;
bya achiru mu ejo-idzu.
- 63 Lewa phe ro enya!
Ephe -nõdu anõ;
ozoo l'ephe pfuru apfuru;
be ephe egudejee mu

- phọ agụ l'ebvu;
 64 “Gùbe Chipfu; pfùkwaa phẹ
 ụgwo, gbaru phẹ nù;
 mbụ ẹgube ono iphe,
 ẹphe meru dụ.
 65 Kpọ-chikwaa phẹ obu
 akpọ-chi;
 G'ẹphe bụkwaru ndu ị
 turu ọnu.
 66 Gudekwa ẹhu-eghu chipyabe
 phẹ;
 woru phẹ mebyishia
 ị mkpula igwe kẹ Chipfu.”

Ọnodu Jierúsalemu, teke ọ daru

- 4** ¹ Lewarọ gẹ mkpọla-ododo
 ono,
 shi egbu nwịinwii ono
 byaru agbachihuwa
 agbachihu.
 Lewarọ g'ọkpobe mkpọla-ododo
 ono, byaru agbanwee.
 Mkpuma ụlo, dụ nsọ bẹ a
 tụkashichaaru nanụ
 nanụ ị mgbakata-uzo,
 nọnu.
² Ụnwu Zayọnu, vugbaa oke
 aswa ono; mbụ ndu ono,
 shi aba urwu g'ọkpobe
 mkpọla-ododo ono;
 bẹ byawaru adụ rịvo rịvo
 gẹ ite, e gude ụrwa kpua;
 mbụ g'iphe, ọ-kpụ-ite
 gude ẹka kpua.
³ Mbụ-a; nkuta-ọswa bẹ
 echebejekwa ụnwu iya ẹra;
 obenu ị ndibe mu bẹ
 ẹjo obu, dụ phẹ nù
 bẹ dụ gẹ k'oke-enu,
 bu l'echiegu.
⁴ Ire bẹ nyakụchawaru
 ụnwegirima,

- angụ ẹra l'akpo l'ẹka
 ẹgu ẹra agụ phẹ.
 Ụnwegirima nshị ọdu
 arwọ arwọ nri;
 ọphu ọ dudu onye
 anuje phẹ iya nụ.
- 5 Ndu ono, shi anọduje eri
 gwọogwoo ono;
 bẹ dakachaawaru l'etsuzọ.
 Ndu ono, e gude nkụushi
 hefuta ono bẹ azejewaa
 l'ikpọzu.
- 6 Aphụ, a nuru ndibe mu
 k'ẹjo-iphe,
 ẹphe meru bẹ ka shii
 eme lẹ kẹ ndu mkpukpu
 Sodomu;
 mbụ Sodomu ono,
 e gude ntabu ẹnya lanu
 mebyishia;
 ọphu ọ tọ dudu onye
 gbaru phẹ mkpu ono.
- 7 Ndu-ishi phẹ bẹ shi ka
 aka-mini-sunoo acha
 pemu pemu.
 Ẹphe shi ka ẹra-eswi
 acha ụcha.
 Ogwehu phẹ bẹ shi akajẹ
 mkpuma-egbe acha
 kẹ ziri.
- 8 Ẹphe shi anọduje ama
 gẹ mkpuma sáfàyà.
- 8 Ọle nta-a bẹ ẹphe ka unyi eji
 uji.
 Ọ tọ dudu onye
 ahụbejekwadu phẹ
 ama l'uzo.
 Akpọ-ẹhu phẹ bẹ
 nyakuchawaru nwa
 anyakuru l'okpu phẹ.
 Ẹphe kpohuwaru nkụ du
 gẹ mkpushi nkụ.

- 9 Ndu e gburu ịe mma;
 kakwa mma eme ịe
 ndu egu gburu.
 Egu gwaru p̄he maa;
 jasụ ep̄he nwushihu;
 kele ọ tọ dudu nri,
 shi ịegụ rwuru p̄he ọnu.
- 10 Ụnwanyi, nweru
 obu-imemini b̄e
 gudechawa ẹka p̄he shia
 ụnwegirima p̄he ịite taa;
 ọ buru nri p̄he ịe teke ono,
 ndibe mu laru ịiswi ono.
- 11 Chipfu b̄e gbahawaru
 oke ẹhu-eghu iya ẹka.
 O kpukposhiwaru
 ẹhu-eghu iya ono,
 enwu phuruphuru
 ono.
 Ọo ya b̄e du-nwuru ọku,
 tsuru Zayonu
 tsupyashichaa ẹka a
 turu ọkpa iya.
- 12 Ndu eze ndu mgboko-a;
 m̄e ndu bu ịe mgboko
 ịophu b̄e te ekwetaduru
 ịe ndu iwashi;
 m̄e ndu ọhogu b̄e a-du
 ike ye ọkpa ịonu-abata
 Jierusalemu.
- 13 Obenu ịo meru nno.
 Ọ buru iphe, kpataru
 iya nu b̄e bu iphe-ẹji,
 ndu mpfuchiru iya
 emegbaa;
 M̄ekwapho ẹjo-iphe,
 ndu-uke iya eme;
 mbu ndu ono,
 no ịechilabo mkpukpu
 gbushia ndu
 p̄fuberekoto ono.
- 14 Ep̄he tsoru ụzo aghaphe

- phururugbada ọ́ ndu
atsụ ishii.
- Ephe gudewaa mee ndu ephe
gbushiru merwushia
onwophe;
k'ophu bụ l'ọ tọ dudu
onye a-dụ ike edenyi
ẹka l'uwe phe.
- 15 Iphe unwu-eliphe anọduje
araru phe bụ: “Unu tųgbua!
Nturwu dų unu l'ehu!
Unu tųgbua! Unu tųgbua!
G'ọ tọ dukwa onye
unu e-denyi ẹka!”
Ọo ya bụ; ephe gbafụ je
aghapheaha
phururugbada.
Ndu shi l'ohamoha, nonu
nodu asuje:
“Ephe ta abyakwa ebubaaru
l'eka-a ọzobaa.”
- 16 Ọo Chipfu l'onwiya be bụ
onye chikashiru phe nụ.
Ọphu ọo-gubeedu phe
iphe ọzobaa.
Ephe ta akwabeduru
ndu-uke ubvù;
Ọphu ephe te emeduru
ndu bụ ọgerenya ree.
- 17 Ọphu kachakpoo nụ
bụ l'anyi lewaru
enya ndu a-gbaru anyi
mkpu; ike bvụ anyi;
ọ bụru ke mmanụ.
Anyi nọ l'ulo-nche anyi ele
enya oha ono,
taa dukpodanu ike
adzota anyi.
- 18 Ephe anọduje eedo okpa anyi;
k'ophu bụ l'anyi te
eshijeedu ọzo anyi.
Mboku ikpazụ anyi dukwaa

ntse; a gūwaru mbọku,
 anyi a-nọ-beru ọgu;
 noo kele mbọku
 ikpazụ anyi rwuwaru
 erwurwu.

19 Ndu achị anyi ọso bẹ
 kakwa ugo,
 ephe l'akpaminigwe
 eme barabara.

Ephe chiru anyi ọso l'eli
 úbvú úbvú;
 ephe je egepagbaaru
 l'echięgu kwaberu anyi.

20 Onye ono, Chipfu wuru manụ
 l'ishi;
 mbụ onye ono, bụ iya bụ
 unme, anyi atụ ono
 bẹ nwulahuru lẹ nsụ,
 ephe turu;
 mbụ onye ono,
 anyi riru sụ l'anyi a-nọdu
 lẹ mkpula iya dzuru
 ndzụ l'echilabo
 ohamoha ono.

21 G'ẹhu tsọo ngu uto;
 tee ẹswa gube nwada
 Edomu;
 mbụ gube onye ono,
 bu l'alị Uzu.

Ọle okoro iphe-ẹhuka ono
 bẹ a-nụkwa ngu-a.

L'iji-ngụa ya; l'ọotsua ngu
 atsutsu;
 l'igbabe onwongu ọto.

22 Gube nwada Zayonu;
 aphü, anü ngu
 k'ẹjo-iphe ono,
 i meru ono bẹ
 bvụakwaru nụ.

Ọ tọo haedu ngu g'i
 bụwaruro onye a kpuru
 lẹ ndzụ.

Ọle ọo-nụkwanu ngu
 aphụ ẹjo-iphe,
 i meru gùbe
 nwada Edọmu.
 Iphe-ẹji ngu ono, bẹ ọo-tu
 jalaa.

**Epfu anụ Chileke g'ọ
 phụa obu-imemini**

- 5** ¹ Jiko Chipfu; nyatanụ
 ẹjo-iphe,
 dapfutaru anyi-a.
 Lenaa ẹn्या hụma
 iphe-iphere, eeme anyi.
- ² Okiphe anyi bẹ lakotawaru
 ndu lwarụ alwalwa
 l'ẹka.
 Ibe anyi lakotawa ndu
 ohozo l'ẹka.
- ³ Anyi bụwaa ndu a togboru
 nwa maa;
 ophu anyi enweedu nna.
 Ne anyi phẹ bẹ bụwaa
 unwanyi,
 ji phẹ anọedu.
- ⁴ Mini-angungu bẹ bụ azuta bẹ
 anyi azutaje iya.
 Nkụ, eeshije ite bụru ugwo
 bẹ anyi apfujẹ kpata
 iya.
- ⁵ A nyabewaru anyi
 mkpamehu l'olu.
 Ike bvụ-gbuwaru anyi;
 ophu ephe ekwedu
 g'anyi tuta unme.
- ⁶ Anyi wowaru onwanyi ye
 l'ẹka ndu Ijiputu;
 waa ndu Asiriya
 g'ee-shi g'anyi humaje nri,
 a-suru anyi eriri.
- ⁷ Nna anyi phẹ bẹ meru iphe-ẹji;
 nwushihu.

- Ọ bürü anyịbedua byaru
 evuta aphü, dü iya nü.
- 8 Nta бү ndu бү ohu бү
 phe бү ishi anyi.
- Ọphu ọ dudu onye a-nafuta
 anyi l'eka phe;
 g'anyi nweru onwanyi.
- 9 Anyi aloje ishi anyi alolo
 temanu anyi ahuma nri,
 anyi e-ri;
 kele ogu-echi be no
 l'echiegu.
- 10 Akpo-ehü anyi be ahü oku
 g'ovokoku.
- Iphe, kparü iya nü bürü l'ejo
 egu eme anyi.
- 11 Ünwanyi be e gudechaaru
 jepfu k'okpehu le
 Zayonu;
 gudekwapho ünwumgboko
 jepfu l'ime mkpukpu,
 dugbaa le Jiuda.
- 12 Ephe gude aka phe
 swi-gbushia ndu-ishi.
- Ọphu aakwabejeedu ndu бү
 ogerenya übvü.
- 13 Unwokoro be ephe
 gudechaaru g'ephe
 gweje iphe egwegwe
 le mkpuma,
 eegweje iphe.
- Ünwegirima unwoke nodu
 ada tsuutsuu le nkü,
 e boru phe.
- 14 Ndu бү ogerenya ta anojeedu
 lonu-abata mkpukpu.
- Ọphu ünwokorobya
 agujeedu ebvü,
 ephe shi aguje.
- 15 Ehu-utso ta aduedu anyi l'obu.
 Ebvü, anyi eteje be byawaru
 bya aburu nggumaphu.

- 16 Okpu-eze ono bẹ shiwaá anyi
l'ishi dafü.
Nshio anyi; kele anyi
mewaru iphe-eji!
- 17 Oo iphe ono meru g'o gude
meji tofu anyi.
O buru iya kpataru;
enya duchawaa anyi
ragaraga.
- 18 Kele úbvú Zayonu bẹ búwaa
ochobu;
O buru nkuta-oswa bẹ
etsojeru ejephe l'eli iya.
- 19 Oo gube Chipfu bẹ a-buru
Onye eze anyi jasü lojeje.
Mbü l'aba-eze ngu anoje;
e -shi l'ogbo sweru
ogbo.
- 20 ?Bü gunu meru g'o gude
i zohaa anyi jasuru
asuru?
?Bü gunu meru g'o gude
i parü anyi haa noo
odu?
- 21 Duphutanü anyi azü l'eka
i no; jiko Chipfu;
k'ophu anyi a-lwapfuta
ngu ozo.
Mephunu onodu anyi azü g'o
dü g'o shihawaa dü le
teke k'ichee.
- 22 ?Too i jikawaru anyi l'ophu
l'ophu?
Mbü ?ivuwaru ovuma
parü anyi haa
phuruphuru
gberegedege too?